

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.801/2017/7. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Szabó M. Gergely ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek – az OBH Jogi Képviselési Osztály által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és a **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. május 4. napján kelt 1.P.20.802/2016/33. sorszámu – 37. számon kijavított – ítélete ellen a felperesek részéről 39. sorszámu alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A le nem rótt 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A **(város neve)**-i Városi Bíróság előtt az **("A")** Kft. felperes és jelen per felperesei, mint alperesek között vételár megfizetése iránt per volt folyamatban. A bíróság 2008. június 12-én kelt 15.P.22.422/2006/89. sorszámu ítéletével jelen eljárás felpereseit 1.293.996,- forint és járulékai egyetemleges megfizetésére kötelezte.

A ... Megyei Bíróság 2008. szeptember 23-án jogerőre emelkedett ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, a fellebbezéssel és a csatlakozó fellebbezéssel érintett részét részben, a késedelmi kamat mértékére vonatkozóan megváltoztatta. Indokolásában megállapította, a felek között adásvételi és vállalkozási szerződés elemeit is tartalmazó szerződés jött létre, melynek a kivitelező társaság eleget tett.

A jogerős ítéletet a Legfelsőbb Bíróság 2009. május 21-én kelt Pfv.VII.20.188/2009/6. számú ítéletével hatályában fenntartotta.

Ezt követően az (I.rendű alperes neve)előtt a felperesek és az **("A")** Kft. között újabb per indult, melyben a felperesek az adásvételi és a vállalkozási szerződés érvénytelenségének megállapítása mellett vagyoni és nemvagyoni káraik megtérítését igényelték. A bíróság 2012. október 17-én a tárgyalást berekesztette, a határozat kihirdetését november 9-re tűzte ki. Ezen a napon a tárgyalást ismételtelen megnyitotta, majd – szakértői és egyéb bizonyítást követően – 2013. december 18-án kelt 65. számú ítéletével a keresetet elutasította és egyetemlegesen kötelezte a felpereseket 900.000,- forint perköltség, valamint 900.000,- forint illeték megfizetésére.

A (II.rendű alperes neve)2014. december 8-án jogerőre emelkedett Pf.II.20.333/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett

rendelkezéseit helybenhagyta. Az ("A") Kft.-t mind az első-, mind a másodfokú eljárásban az **(ügyvédi iroda neve)** képviselte.

Az ("A") Kft. 2014. január 1-jén elhatározta végelszámolását, végelszámolóként a korábbi ügyvezetőt jelölte ki. A céget az illetékes cégbíróság 2015. november 23-án törölte a cégjegyzékből, ami a Cégbírószék 2015. november 24-i számában közzétételre került.

Az (I.rendű alperes neve) 10.P.21.644/2010/102. sorszámú végzésével 67., 69., 74., 78., 81. számú végzéseinek, a (II.rendű alperes neve) pedig Pf.II.20.333/2014/18. sorszámú végzésével 4. számú ítéletének és 6. számú végzésének fejrészét kijavította akként, hogy a cég neve helyesen ("A") Kft. „v.a.”.

A felperesek módosított keresetükben vagyoni és nemvagyoni káraik megtérítésére, sérelemdíj megfizetésére kérték egyetemlegesen kötelezni az alpereseket.

Előadták, a felmerült jogvitákban sérült a pártatlan döntés és az alapelvek érvényesítésének biztosítása, vagyis az alperesek megsértették tisztességes eljáráshoz fűződő és az ügy ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogukat. Kifogásolták, hogy alapvető jogaik elsőfokú eljárásbeli sérelmét a jogorvoslati szakban sem orvosolták. Sérelemdíj, illetőleg nemvagyoni kártérítés iránti követelése kapcsán az I. rendű felperes személyiségi jogainak megsértésére hivatkozott: a jogsértő eljárások miatt egészsége, életkörülményei megváltoztak, nincs állása, csak jogséremlaik orvoslásának szenteli életét.

Részletesen kifejtették, hogy – álláspontjuk szerint – az alperesek érvénytelen szerződés figyelembevételével döntöttek.

Az I. rendű alperes jogellenes magatartását abban látták, hogy a 10.P.21.644/2010. számú ügyben a tárgyalás berekesztését követően azt ismételtelen megnyitotta.

Hangsúlyozták továbbá, azzal, hogy az ("A") Kft. végelszámolás alá került, cselekvőképessége megszűnt. Kifogásolták, hogy az alperesek döntéseikben mégsem tüntették fel a cég neve mellett a „v.a.” toldatot.

Megismételték az alperesek előtt folyt per kapcsán korábban már ismertetett érdemi álláspontjukat, a felek közötti szerződés tartalmát, a vállalkozó teljesítésének körülményeit, továbbá az ügyben beszerzett szakértői véleményekre tett észrevételeiket, egyben sérelmezték az alperesek érdemi döntéseikben kifejtett jogi álláspontját.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes elsősorban arra hivatkozott, a **(város neve)**-i Városi Bíróság előtt 15.P.22.422/2006. számon folyamatban volt perrel kapcsolatban a felperesek igénye elévült. Utalt arra is, hogy a tárgyalás berekesztését követően annak megnyitására a Pp. lehetőséget ad, az a körülmény pedig, hogy ezután szakértői és egyéb bizonyítást folytatott le a bíróság az ítélet meghozataláig, alátámasztja a tárgyalás újbóli megnyitásának indokoltságát, hiszen a tényállás pontos megállapításához eszerint további bizonyítási cselekményekre volt szükség.

Önmagában az, hogy a felperesek igényérvényesítése a perekben nem vezetett eredményre, a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését nem eredményezi. Éltek rendes és rendkívüli jogorvoslati lehetőségeikkel, ügyüket a különböző hatáskörű bíróságok jogerősen elbírálták.

Hivatkozott végül arra, hogy eljárásának tartama alatt az ("A") Kft. nem állt végelszámolás alatt, így ítélete fejrészében sem kellett a „v.a.” toldatot feltüntetni.

A II. rendű alperes érvelése szerint a cég törléséről a cégbíróság 2015. november 23-i hatállyal döntött, vagyis a cég a cégjegyzékből való törléssel szűnt meg. Állította, határozatát ésszerű időn

belül hozta meg és döntése nem volt okszerűtlen. Kiemelte, a cég képviselője a végelszámolás elhatározását követően a végelszámoló, következésképpen nem volt helye ezekből az eljárás félbeszakadásának.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével a keresetet elutasította. Az elévülési kifogást vizsgálva megállapította, hogy az I. rendű alperessel szemben az 55.P.22.422/2006. számú eljárás kapcsán felmerült kártérítési igény az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 324. § (1) bekezdése értelmében elévült.

Ezt követően a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényre figyelemmel – a hivatkozott jogsértések időpontjára irányadó rPtk. szabályainak alkalmazásával – rámutatott, a felperesek nem tettek olyan tényelőadást, melyből az eljáró bíróságok elfogultságára lehetne következtetni. Megjegyezte, elfogultsági kifogást egyébként az eljárásokban elő sem terjesztettek annak ellenére, hogy a Pp. 16. § (4) bekezdése szerint azt bejelentették volna.

Az alapiratok áttekintését követően az ügy komplexitására, objektív bonyolultságára és a szakértői bizonyításra tekintettel nem találta megállapíthatónak az ésszerű időn belüli elbírálás követelményének megsértését.

A Pp. 218. § (1) bekezdésére hivatkozással hangsúlyozta, az I. rendű alperes nem sértett jogszabályt, amikor a tárgyalás berekesztése után azt ismételten megnyitotta a szükséges bizonyítás lefolytatása érdekében. Ugyancsak nem talált egyik alperes érdemi döntésében sem jogszabályba ütköző bizonyíték értékelést.

A Pp. 49. § (2) bekezdését ismertetve részletesen kifejtette a végelszámolás alatt álló gazdasági társaság perbenállására vonatkozó szabályokat, utalva arra, a 2006. évi V. törvény (Ctv.) 98. § (2) bekezdése szerint a végelszámolás kezdő időpontjától a társaság képviselője a végelszámoló, ezzel a társaság nem veszíti el jogképességét.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, elsősorban annak megváltoztatása és a kereset szerinti döntés meghozatala, másodsorban hatályon kívül helyezése érdekében. Fenntartva az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontjukat részletezték az alperesek előtt folyt peres eljárásokra irányadó jogi álláspontjukat, a szakértő kirendelésével kapcsolatos véleményüket, valamint a bizonyítékok értékelésével összefüggő kifogásaikat. Kiemelték, az elfogultsági kifogást a fél nem köteles az eljárás során bejelenteni. Változatlan véleményük az volt, az ("A") Kft. végelszámolásával az alperesek előtt folyt eljárás félbeszakadása megállapításának lett volna helye.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Ahogy arra az elsőfokú bíróság rámutatott, a jogvita elbírálására, miután a felperesek követeléseik ténybeli alapjaként egyrészt a 2013. évi V. tv. (új Ptk.) hatályba lépése előtti időszakban folyt, másrészt akkor kezdődött és túlnyomórészt azalatt folyt bírósági eljárásokra hivatkoztak, az ügyben anyagi jogi szempontból a 2013. évi CLXXVII. tv. (Ptké) 8. § (1) és (2) bekezdéseiből adódóan az 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: rPtk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. Ennek megfelelően a sérelemdíj iránti követelést is mint nemvagyoni kárigényt kellett elbírálni.

A (város neve)-i Városi Bíróságon 15.P.22.422/2006. számon indult perrel összefüggésben az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset kapcsán helytállóan vizsgálta az elsőfokú bíróság mindenekelőtt elévülési kifogását és azt helyes jogi indokok mellett ítélte megalapozottnak. Az ügyben ugyanis már a felülvizsgálati eljárás is befejeződött 2009. május 21-én, és a Legfelsőbb Bíróság ítélete is több mint 5 évvel jelen per megindítása előtt kézbesítésre került a felperesek

részére, ugyanakkor az elévülés nyugvását, megszakadását okozó körülmény nem volt (rPtk. 326. § (1) bekezdés, 360. § (1) bekezdés, 324. § (1) bekezdés, 325. § (1) bekezdés).

A másik perrel kapcsolatosan a felperesek több eljárási alapjogi sérelmet és az I. rendű felperesnek ezekkel okozott személyiségi jogsérelmet jelöltek meg követeléseik megalapozására. Ilyen esetben elsődlegesen az alapjogi sérelmeket kell vizsgálni, hiszen ha a hivatkozott alapjogsértéseket az alperesek nem követték el, az ezekkel okozott személyiségi jogsértés eleve kizárt.

A Pp. 2. § (1) bekezdése értelmében a bíróságnak az a feladata, hogy – összhangban az 1. §-ban foglaltakkal – a feleknek a jogvitáik elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. E kötelezettség elmulasztásához a jogalkotó a kártérítés jogkövetkezményét fűzi, vagyis a most felsorolt eljárási alapjogsérelmek közvetlenül – a személyhez fűződő jogok következményes megsértésének hiányában is – maguk után vonhatják mind a vagyoni, mind a nemvagyoni kártérítés szankcióját. Ez egyben azt is jelenti, hogy az e jogalapon előterjesztett kárigényekre alkalmazni kell a bírósági jogkörben okozott károkra irányadó speciális (rPtk. 349. § (1) és (3) bekezdés), valamint a deliktuális kárfelelősség általános (rPtk. 339. § (1) bekezdés) szabályait, mely feltételek együttes megvalósulása szükséges az eredményes igényérvényesítéshez. Mindezen konjunktív feltételeket az elsőfokú bíróság helyesen ismertette. Lényeges továbbá, hogy sem az eljárási alapjogsérelemre, sem az ebből következő személyiségi jogsértésre alapított, bírósággal szembeni kártérítési per nem teremthet új jogorvoslati lehetőséget a fél számára a korábbi, kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős határozatokkal szemben, vagyis nem szolgálhat kártérítés alapjául, ha valójában a korábbi döntés helyességét vitatja a fél akár érdemben, akár eljárási szabálysértésre hivatkozva. Egységes a bírói gyakorlat abban is, hogy még az esetlegesen megvalósult jogszabálysértésnek is kirívónak kell lennie, mérlegelés alapján hozott döntésnél pedig a mérlegelésnek kell kirívóan okszerűtlennek lennie ahhoz, hogy kártérítésre alapot adjon.

A Pp. 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott, a per tisztességes lefolytatásához fűződő jog sérelmével kapcsolatos álláspontját az Alkotmánybíróság elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze. A 7/2013. (III. 1.) AB határozatban pedig leszögezte, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor – az alkotmánnyal fennálló tartalmi és kontextuális egyezés okán – a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot követendőnek tartja.

Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésének értelmezésével nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás tisztességessége, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá a jogviták ésszerű időn belüli elbírálása. A szabály de facto nem rögzíti, az Alkotmánybíróság értelmezése szerint viszont része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége (8/2015. (IV. 17.) AB határozat). Mindezeket tekintve levonható az a következtetés, hogy a bírósági úthoz, a bíróság döntéséhez való jognak szerves része az eljárás minősége, ez adja a bírósághoz fordulás értelmét (35/2002. (VII. 19.) AB határozat), azaz a fair eljárásnak lehetővé kell tennie a jogszerűség érdemi érvényesülését, a hatékony jogvédelmet, aminek az eljárási szabályok szabnak keretet (hasonlóan: 8/2011. (II. 18.) AB határozat).

Az eljárás tisztességességét csak az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni, ez magában foglalja a bírósággal, az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat, egyben biztosítja az alkotmányos eljárási garanciák teljesülését (6/1998. (III. 11.) AB határozat). Lényeges viszont, hogy a bíróságnak még egy döntés lényegére kiható jogi tévedése sem jelenti

feltétlenül és egyúttal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, nem sérül tehát a jog, ha a bíróság a tisztességes eljárás követelményeinek eleget téve döntésében helytelen következtetésekre jut (hasonlóan: 3112/2015. (VI. 23.) AB határozat és 3005/2014. (I. 31.) AB határozat).

A bírói gyakorlat következetes abban, hogy az eljárási alapjogok a Pp. 2. § (1) bekezdése szerint nem tekinthetők egyben személyiségi jogoknak is, mivel a védendő érték nem közvetlenül az emberi személyiségből fakad, nem a személyiség megnyilvánulásaként határozható meg. Ezek elsődlegesen nem az emberi individuum védelmét, hanem az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósulását, érvényesülését szolgálják (hasonlóan: BDT 2015.3337.).

A felperesek mind keresetükben, mind fellebbezésükben lényegében az alperesek érdemi döntését kifogásolták, részletesen kifejtve az ("A") Kft.-vel létrejött szerződés tartalmát, mibenlétét, a teljesítés körülményeit, továbbá az alperesek előtt folyt bizonyítási eljárás kritikáit. Igényeik valójában az eljárási bíróságoknak a felperesekre kedvezőtlen döntését tartalmazó jogerős határozatainak szakmai felülbírálatára irányultak, megkísérelve korábbi álláspontjuk elfogadására új bírósági fórumot találni, mindezek azonban – a fentebb kifejtettek szerint – ebben a perben nem vizsgálhatók, olyan hivatkozásaik viszont, melyek az egyes alperesek eljárásának bármilyen okból való tisztességtelenségét, ésszerűtlen elhúzódását alapoznák meg, nem voltak. Az elsőfokú bíróság helyes jogi álláspontot foglalt el a per tárgyalásának újbóli megnyitása kapcsán, e körben kifejtett érveit az ítélet tábla mindenben osztja, beleértve azt is, hogy az újabb megnyitást követően semmilyen eljárásjogi rendelkezés nem zárja ki újabb bizonyítási cselekmények lefolytatását. S ha ezek szükségesek – ahogy ez a perbeli esetben is volt –, akkor a bíróság intézkedése valójában elősegíti a per ésszerű időn belüli befejezését is, hiszen ezzel elkerülhető az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárás megismétlése. Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak a perek ésszerű időn belül való befejezéséhez kapcsolódó további érdemi álláspontjával is. Szintén helyesen ismertetette az irányadó Ctv. végelszámolás elrendelésével, valamint a cégek törlésével kapcsolatos rendelkezéseit és a végelszámolás alá került társaság jogállását, a képviselőjével kapcsolatos szabályokat és azoknak a perben érvényesülő hatásait. Érveit ezért az ítélet tábla megismételni nem kívánja.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a kifogásolt eljárásban a felperesek egyetlen állított eljárási alapjoga sem sérült, ezért erre alapított vagyoni és nemvagyoni kártérítési igényeik már jogalapjában alaptalannak bizonyultak. Emiatt eleve alaptalan az I. rendű felperesnek a vizsgált alapjogsértésekből eredően őt ért személyiségi jogsértésekre való hivatkozása. Az alperesek a jogszabályok felhatalmazásának keretei között jártak el, ami a jogellenességet a személyhez fűződő jogok körében is kizárja. Megjegyzi az ítélet tábla, a fél személyiségi joga megsértésének megállapítására eljárási, vagy anyagi jogi szabálysértés egyébként is csak akkor adhat alapot, ha azt a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt követik el (hasonlóan: Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.509/2007/4.).

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a pereszes felperesek személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2018. április 6.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Bálint Attila s.k.
táblabíró

